T Ü R K T A R İ H K U R U M U

BELLETEN

Cilt: LX | Aralık 1996 | Sayı: 229

Nekroloji:

Prof. Dr. RODERIC H. DAVISON'IN ANISINA

NUR BİLGE CRISS

Tanzimat döneminin en önemli tarihçilerinden biri, *Reform In the Ottoman Empire* başyapıtıyla tanıdığımız Prof. Dr. Roderic H. Davison 23 Mart 1996 tarihinde Washington, D.C.'de vefat etmiştir. Prof. Davison akademik kariyerine 1947 yılında George Washington Üniversitesi'nde başladı. Siyasi Tarih Profesörlüğü kürsüsüne 1954 yılında atanan Dr. Davison, 1986 yılında Prof. Emeritus unvanı ile emekli olana kadar devamlı ders vermiş, bunu takibeden yıllarda da George Washington Üniversitesi'nde seminerler vermeye devam etmiştir.

Prof. Davison Yakın Doğu, Avrupa Diplomasi Tarihi ve Osmanlı Tarihi üzerinde araştırmaları ve verdiği derslerle ünlendi. Zamanında Amerikan Tarihçiler Birliği ve Orta Doğu Enstitüsü gibi mesleki kuruluşların idarecilikllerinde bulunmuş ve Yakın Doğu Araştırmaları ve Türkiye Araştırmaları Derneklerinin başkanlıklarını yapmıştır. George Washington Üniversitesi öğretim üyesi olmanın yanısıra, değişik aşamalarda mezunu olduğu Princeton ve Harvard, ayrıca Johns Hopkins Üniversiteleri ve A.B.D. Dışişleri Bakanlığı Akademisi'nde de ders vermiştir.

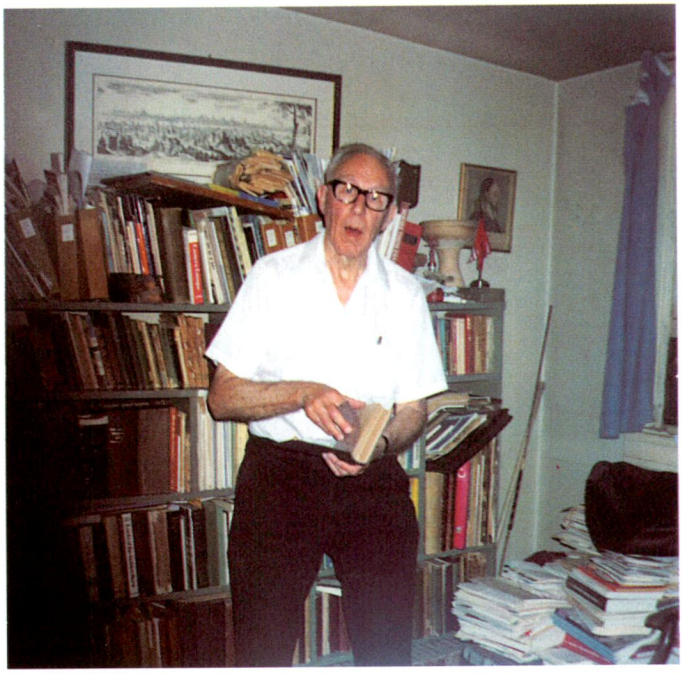
Buffalo, New York'ta 1916 yılında doğan Prof. Davison, ilk gençliğini İstanbul'da, babasının öğretmenlik yaptığı Robert Kolej çevresinde geçirdi. 1937 yılında Princeton'dan mezun olan Prof. Davison, lisansüstü ve doktora derecelerini Harvard'da tamamladı. Emekli bir öğretim üyesinin alabileceği en yüksek derece olan Prof. Emeritus unvanından sonra, Prof. Davison 1994 yılında George Washington Üniversitesi'nin Beşeri Bilimler Onur Doktorası'na layık bulunmuştu.

Prof. Davison'un modern Türk tarihine katkıları saymakla bitmez. Üç kitabı, yarım düzine kitap bölümü ve elli civarında makale yanında, Washington Post gibi gazetelere Türkiye'yi tanıtıcı makaleleriyle katkılarda bulunmuştur. Kendisinin tek Türk ve son doktora öğrencisi olduğum yıllarda yaptığımız bir söyleşide Osmanlı Türk tarihine en büyük katkısının ne olduğunu sormuştum. Cevabında gene bir metodoloji dersi vermiş ve bana "1774 Küçük Kaynarca Anlaşması ile Ruslara Osmanlı İmparatorluğu sınır-

ları içindeki Ortodoksları himaye imtiyazının verilmediğini orijinal belgeleri inceleyerek ispat etmiş olmaktı" demişti. ("Russian Skill and Turkish Imbecility? The Treaty of Kuchuk Kainardji Reconsidered" *Slavic Review* 35/3 (September 1976), pp.463-483).

Prof. Davison savaşmayı reddeden Quaker mezhebi üyesi olduğu için II. Dünya Savaşı'nda askere gitmeyi reddetmekle beraber, mezhebinin American Friends Komitesi'nde Vichy Fransası'ndan Musevi çocukları kaçıran yeraltı örgütünün bir ferdi olarak savaş hizmeti vermişti. Paris düştüğünde Nazilerin elinde savaş tutsağı olarak kaldı. Savaş sonrası esir değişiminde iki Alman esirine karşılık serbest bırakıldı. O zamanlar Amerikalı tutsakların gözaltında tutulduğu Baden-Baden'deki otelde daha geçtiğimiz yaz misafir edilmişti. Ama kimseye karşı ne kin ne de önyargı besliyordu. Sadece "Meğer ben iki Alman'a bedelmişim" diye espri yapardı.

Hoşgörü, zerafet, şefkat, profesyonellik ve akılcılığı şahsında yaşamak ayrıcalığını bulduğum Hoca'nın ardından, onu Osmanlı-Türk tarihçileri adına sevgi ve saygıyla anıyorum.

Evindeki kütüphanesinde Roderic H. Davison

Sanatçı yönüyle Roderic H. Davison